

Sygn. akt IV U 1857/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2020 r.

sprawy K. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę socjalną

na skutek odwołania K. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 5 października 2018r.

znak : (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1857/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 września 2020r.

Decyzją z dnia 5.10.2018 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. po rozpatrzeniu wniosku K. R. z dnia 02.10.2018 r. odmówił wnioskodawcy prawa do renty socjalnej wskazując w uzasadnieniu decyzji, że zgodnie z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 02.10.2018 r. nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Od powyższej decyzji, odwołanie złożył wnioskodawca, wskazując, że jego stan zdrowia kwalifikuje go do uznania za osobę całkowicie niezdolną do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek warunkujących ustalenie uprawnień do renty socjalnej, z powodu braku orzeczenia o całkowitej niezdolności.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. R. wniosek o rentę socjalną złożył 02.10.2018 r.

Komisja Lekarska ZUS w Orzeczeniu z dnia 02.10.2018 r. nie stwierdziła u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy. Na tej podstawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: dokumentacja w aktach rentowych)

W celu ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy, w szczególności czy jest on całkowicie niezdolny do pracy, tj. czy utracił zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej (przed ukończeniem 25 roku życia) lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, kiedy powstała owa niezdolność do pracy i czy ma charakter trwały czy okresowy, Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii, okulistyki i medycyny pracy.

Biegły sądowy z zakresu neurologii rozpoznał u wnioskodawcy zanik nerwów wzrokowych oka prawego o lewego, krótkowzroczność i astygmatyzm, niedowidzenie oka prawego i lewego w dokumentacji medycznej.

W aspekcie neurologicznym wg biegłego brak jest przesłanek do ustalenia całkowitej niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu biegły stwierdził, że wnioskodawca podał, że od wczesnego dzieciństwa jest pod kontrolą okulistyczną z powodu rozpoznanego zaniku nerwów wzrokowych oka prawego i lewego, krótkowzroczności i astygmatyzmu. Podobne schorzenie było rozpoznane u ojca, dziadka i wujka. Z tego powodu był objęty kształceniem specjalnym w technikum.

Ponadto wnioskodawca na badanie zgłosił się poruszając się z dwoma kulami łokciowymi i unieruchomionym stawem skokowym lewym, gdyż jak twierdził 2 dni wcześniej doznał urazu skutkującego skręceniem stawu skokowego lewego. Odwołujący się nigdy nie był diagnozowany i leczony neurologicznie. W badaniu neurologicznym nie stwierdza dodatkowego deficytu neurologicznego. Tym samym w odniesieniu do schorzeń neurologicznych brak jest przesłanek do ustalenia całkowitej niezdolności do pracy odwołującego się.

Biegły z zakresu okulistyki po zapoznaniu się z dokumentacją, zebraniu wywiadu oraz przeprowadzeniu badania okulistycznego rozpoznał u wnioskodawcy: krótkowzroczność obu oczu, agrawację, podejrzenie częściowego zaniku nerwów wzrokowych i uznał, że: schorzenia te nie powodują całkowitej niezdolności badanego do pracy.

W uzasadnieniu opinii biegły uznał, iż badany nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, ponieważ: ostrość wzroku obu oczu po uwzględnieniu agrawacji jest dobra (0,4 – 0,6 każdym okiem), w badaniu nie stwierdza się znacznego uszkodzenia nerwów wzrokowych, ani innych schorzeń oczu, które w znacznym stopniu upośledzały by ich sprawność.

Odwołujący się wymaga okresowej kontroli okulistycznej, powinien mieć wykonane zalecane badania (pola widzenia i elektrofizjologiczne).

Zarzuty do opinii wniósł pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie procesowym z dnia 20 XI 2019 r. Odpowiadając na zarzuty okulista w opinii uzupełniającej stwierdził, że zalegające w aktach dokumenty nie potwierdzają zaniku nerwów wzrokowych (badanie pola widzenia w pliku k. 37). Nie można natomiast uznać nadrzędności orzeczeń o niepełnosprawności ani też orzeczenia Komisji Wojskowej w przypadku orzekania o niezdolności do pracy z przyczyn okulistycznych, nie bierze się pod uwagę listy chorób i objawów, ale pole widzenia i ostrość wzroku (wyłącznie!).

Na marginesie biegły zwraca uwagę, że agrawacja to nie choroba, tylko wyolbrzymianie objawów (w tym wypadku deklarowanie przez badanego niższej ostrości wzroku niż jest w rzeczywistości).

Natomiast biegły neurolog w opinii uzupełniającej stwierdził, że:

- badanie elektrofizjologiczne wykazuje zaburzenie przewodnictwa w obrębie dróg wzrokowych.

Wynik badania elektrofizjologicznego nie wnosi nowych okoliczności do oceny stanu neurologicznego odwołującego się, gdyż wnioskodawca [poza objawami ze strony narządu wzroku nie zgłaszał i nie prezentował objawów, które mogłyby stanowić podstawę do ustalenia długotrwałej niezdolności do pracy z przyczyn neurologicznych.

W ocenie objawów dotyczących narządu wzroku i interpretacji powyższego badania w odniesieniu do zdolności do pracy decydująca pozostaje opinia biegłego w zakresie okulistyki.

Biegły z zakresu medycyny pracy w opinii z dnia 27.07.2020 r. rozpoznał u badanego:

- astygmatyzm krótkowzroczny obu oczu,
- zaburzenia przewodnictwa w obrębie dróg wzrokowych do dalszej diagnostyki,
- stan po złamaniu trzonu kości łokciowej lewej (2009 r.) leczonym zachowawczo,
- stan po skręceniu stawu skokowego lewego (2019 r.),
- zaburzenia adaptacyjne w wywiadzie.

Biegły w opinii stwierdził, że rozpoznanie ustalone przez leczącego okulistę tj. zanik nerwów wzrokowych, nie zostało jednoznacznie potwierdzone w obiektywnych badaniach elektrofizjologicznych, jak wskazał lekarz opisujący VEP i biegły okulista, wnioskodawca wymaga poszerzenia diagnostyki, w tym badań genetycznych.

Stwierdzona u opiniowanego ostrość wzroku, a także nieznacznie ograniczone obwodowo pole widzenia nie skutkują ustaleniem niezdolności do pracy w stopniu całkowitym.

Wnioskodawca mimo wady refrakcji rozpoznanej w dzieciństwie, w kolejnych latach bez przeszkód realizował kształcenie w ramach szkoły masowej uzyskując kwalifikacje w zawodzie mechatronika, a obecnie studiuje na kierunku Psychologia.

Zgodnie z orzecznictwem ZUS przedstawianym w publikacji „Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS „Warszawa2013 r. całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji uzasadnia stwierdzenie:

- całkowitej ślepoty obuocnej,
- zachowania jedynie poczucia światła obuocznie lub w lepszym oku,
- praktycznej ślepoty obuocnej, która oznacza ostrość wzroku w oku lepszym z korekcją nieprzekraczającą 0,05,

Całkowitą niezdolność do pracy uzasadnia:

- ostrość wzroku w oku lepszym z korekcją w granicach od 0,05 do 0,1.

Częściową niezdolność do pracy uzasadnia stwierdzenie:

- ostrości wzroku w oku lepszym z korekcją nie więcej niż 0,3,
- jednoocności lub praktycznej jednoocności u osób, u których widzenie obuoczne jest zawodowo niezbędne.

Stosunkowo niewielkie ubytki w polu widzenia mogą być podstawą do orzekania częściowej niezdolności do pracy u osób, u których „pełne pole widzenia jest zawodowo niezbędne”.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, iż stanowisko gremiów orzeczniczych ZUS, jak i biegłego okulisty i neurologa było w pełni zasadne.

Nadto w opinii z dnia 20.05.2020 r. po zapoznaniu się z wynikiem badań elektrofizjologicznych z dnia 28.01.2020 r., oraz pola widzenia z dnia 16.05.2019 r. uzupełnił swoją opinię o stwierdzenie:

- pole widzenia jest nieznacznie ograniczone obwodowo i nie spełnia kryteriów do uznania całkowitej niezdolności do pracy badanego, ponieważ zgodnie z ustawą niezdolność taką uznaje się u osoby o zawężonym polu widzenia do przestrzeni zawartej poniżej 30 stopni,
- badanie wzrokowych potencjałów wywołanych wykazuje zaburzenie przewodnictwa w obrębie dróg wzrokowych niewielkiego stopnia. Wynik może odpowiadać przebytej chorobie n. wzrokowych,
- odwołujący się uczęszczał do szkoły średniej normalnym trybem.

Brak jest więc podstaw do uznania, iż odwołujący się jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Niezależnie od wyników badań, to nie rozpoznanie, lecz stopień upośledzenia funkcji decyduje o orzekaniu o niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o przedstawione dowody z dokumentów, zalegające w aktach organu rentowego, dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej oraz aktach sądowych. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby i w przepisanej formie, a ich autentyczność i treść nie budziły wątpliwości Sądu.

Sąd dał wiarę opiniom sądowo – lekarskim przeprowadzonym na potrzeby niniejszego postępowania przez biegłych. Wspomniane opinie zawierają wszystkie konieczne elementy opiniowania, w tym odnoszą się do dokumentacji lekarskiej. Z treści opinii wynika, iż zawierają one wszystkie konieczne elementy z zapisu dokumentacji medycznej, rezultaty własnych badań, wskazanie dokumentacji medycznej będącej przedmiotem analizy, rozpoznanie lekarskie i wniosek końcowy dotyczący niezdolności do pracy). Merytoryczna analiza również pozwala na przyznanie opiniom biegłych waloru wiarygodności. Opinie zostały sporządzone przez specjalistów z zakresu wskazanych przez odwołującego schorzeń i w sposób wyczerpujący odpowiadają na pytania postawione przez Sąd. Biegli w sposób jasny i logiczny wyjaśnili motywy wydania opinii o takiej treści, wskazując przede wszystkim na przeprowadzone badania, których wyniki były tożsame.

Z tych względów Sąd oddalił wnioski dowodowe zawarte w pismach procesowych pełnomocnika wnioskodawcy z 9.12.2019 r., 1.02.2020 r., 7.07.2020 r. i 25.08.2020 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie jest bezzasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2018r. poz. 1340), renta ta przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu – w stopniu, który powoduje całkowitą niezdolność do pracy, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia, albo, jeżeli powstało w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W takim przypadku w zależności od tego czy niezdolność ma charakter trwały czy okresowy przyznawania jest renta socjalna stała lub okresowa.

Z powyższego wynika, że jedną z podstawowych przesłanek uzyskania prawa do renty socjalnej jest stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Ocena powyższa, jako że wymaga odniesienia się do kryteriów medycznych, w szczególności do stopnia naruszenia

sprawności organizmu, wymaga zasięgnięcia przez Sąd opinii biegłych dysponujących wiadomościami specjalnymi z zakresu medycyny. Ocena biegłych warunkuje dopiero dalszą analizę prawną całkowitej niezdolności do pracy.

W sprawie niniejszej istotą sporu było ustalenie, czy wnioskodawca K. R. jest całkowicie niezdolny do pracy.

Przeprowadzone w toku postępowania opinie biegłych lekarzy sądowych, jednoznacznie wskazały, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Sąd w pełni podzielając wnioski płynące z opinii biegłych - oddalił odwołanie wnioskodawczyni na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.